

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ, főszerkesztő

Kiadóhivatal Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

A félmilliárdos gyógyszer-üzlet rejtelmerei

Lupas volt közegészségügyi miniszterre hárult a gyanu — „Jaj, közbejött az amnesztia!” — mondja Lupas és ezért nem tud pört indítani!

Bukaresti tudósítás nyomán a „Nagyvárad Estilap” is beszámolt arról a kavarodásról, amely a júniusban megbukott Averescu-kormány jóvátételi szerződése körül keletkezett.

Mint emlékeztetés, arról van szó, hogy Romániának, a versaillesi békeszerződés, illetve az 1924-es londoni egyezmény és a Dawes-tervezet értelmében egy bizonyos hányad jár azokból a jóvátételi teljesítményekből, amiket Németország évről-évre leró a győztes hatalmaknak. Az 1927-es ráta az Averescu kormány, Lupas János dr. közegészségügyi miniszter ismételt kívánságára gyógyszerekben és kórházi terendésekben akarta kivenni és meg is kötötte az erre vonatkozó szerződéseket több nemet gyár. Lupas dr. közegészségügyi miniszter tulságos buzgalommal kezelte az ügyet, — annyira, hogy személyesen kiutazott Párisba és ott a jóvátételi bizottságnál sürgette a szerződések helybenhagyását — mert csak e formalitás után léphettek azok érvénybe. Averescu tábornok, akkori miniszterelnöknek, azonban tudomására jutott, hogy a szerződésekben leköötött gyógyszerek és kórházi cikkek igen súlyos minőségűek, ezért tavaly májusban táviratilag utasította a párisi jóvátételi bizottság román tagjait, hogy a szerződéseket vonják vissza. De június legelőjén, éppen az Averescu-kormány bukásának napján, Manolescu pénzügyi államtitkár — ma még nem tudni, kinek a megbízásából — táviratilag utasítja a jóvátételi bizottság román tagjait a német gyárakkal kötött szerződések érvényesítésére.

A bukaresti sajtó először Manolescu pénzügyi államtitkárt kezdte gyanúsítani ezzel az ötszázmillió lejes üzlettel kapcsolatban. Később azonban kiderült, hogy

Lupas János dr. volt közegészségügyi miniszter (egykor nagyszombati tanár, aki a nemzeti parasztpártból kivált) a furcsa üzlet értelmi szerzője.

Erre a lapok most már félreérthetetlen célzást tesznek úgy, hogy Lupas dr. kénytelen

volt kilépni visszavonultságából. Az „Universul”-hoz intézett levelében azt mondja a közegészségügyek egykori legfőbb sáfárja, hogy

„nem akarja tulságosan untatni a közönséget”

azokkal a gyógyszerrendelésekkel, amelyek a parlamentben és a sajtóban annyi kellemetlen megjegyzésre adtak okot. Hozzáteszi Lupas dr.:

„Elhatároztam, hogy sajtó után elkövetett rágalmozás

címén pert indítok a vádlóm ellen, de jaj! közbejött az amnesztia-törvény és meg vagyok fosztva az elégtétel minden lehetőségétől.”

Az „Universul” a következő kommentárt küldi Lupas leveléhez:

— ... Valószínű azonban, hogy Lupas dr.-tól eltérően, a nagyközönség igenis szükségét érzi annak, hogy tüzetesebb magyarázatokkal untassák, mert azok a felvilágo-

sítások, amiket a közönség eddig kapott, éppen nem zárják le a kérdést, sőt parlamenti vizsgáló-bizottság kiküldésére irányuló javaslat következett utánuk. Sietünk megnyugtani a volt közoktatásügyi minisztert, hogy

nyitva áll az út: megindíthatja a sajtópert,

mivel a legutóbbi amnesztia-törvény csak az 1927 decemberéig elkövetett ilyen cselekményekre vonatkozik, míg az „új offenzíva” a parlamentben és a fővárosi sajtóban, amely miatt Lupas dr. panaszkodik, a fenti időpont után indult meg, tehát a gyűlölet és elfogultság nélkül való bíróság elé lehet vele állni.

Igy az „Universul”. A félmilliárdos üzletnek még szenzációs fejleményei lehetnek.

Májusban még nem lehet kilakoltatni

Fokozatosan állítják vissza a lakások szabad forgalmát

Az egész ország sajtóját bejárta az a hír — amelyet először egy csernovici német nyelvű lap közölt, — hogy a bukovinai főváros polgármestere előtt az igazságügyminiszter azt a kijelentést tette, hogy a lakásbérleti szerződéseket speciális törvénnyel meghosszabbítja 1928 májusától is. Ezt a hírt az igazságügyminiszter lapja, az „Universul” siet megcáfolni. — a bérlok érthető nagy csalódására.

A rendszerint jól értesült „Dimineata” mai száma némi vigasztalással szolgál a bérloknak. A helyzet ugyanis ezidő szerint az, hogy a Cudalbu-törvény alapján a háziurak kilakoltatása keresetek tizezreit adták be a bíróságokhoz és ez év Szent-György napjára várható is sok kilakoltatás. Valószínű már most, hogy a későbbi lakbértörvény, — amely a háziurak és a lakók viszonyát fogja szabályozni bizonyos időszakokra — meg fogja semmisíteni azokat a kilakoltató végzéseket, amelyet a Cudalbu-törvény alapján hoztak a bíróságok.

Egyelőre még nem lehet tudni, milyen lesz a jövő lakástörvény. Bizonyos azonban az, hogy a kormány tanulmányozza ezt a kérdést és a kormány néhány jelentősebb tagja már folytatott is megbeszélést e probléma megoldásának módjáról.

Mindenesetre, — így végződik a „Dimineata” információja — az bizonyos, hogy a jelenlegi lakástörvény lejártakor nem fognak azonnal áttérni a szabadforgalomra, hanem új átmeneti időszak lesz közben.

Lettországban kisebbségi politikust neveztek ki miniszterelnöknek

— Az Estilap eredeti távirata —

Rigából jelentik: Az államfő Schieman Pált, a lettországi német kisebbség vezérét bízták meg kormányalakítással. Ez az első eset, hogy bárhol kisebbségek alakítsanak kormányt.

Lettország lakossága mindössze másiél millió. Ezt a kis balti államot, amelyben számszerű kisebbség él, szintén a világháború kényszerítette. Oroszország egy törpe minoritásától. A nagyhatalmak főleg azért találták persze fontosnak az apró-cseprő balti államok között Lettória megteremtését, hogy a kommunista Oroszországot elválasszák a Német-birodalomtól. Rigában, az ország fővárosában székel a nemzetgyűlés, amelynek összesen száz tagja van, ebből csupán hét a német kisebbségi képviselők száma.

A letelek nem sokat szerepeltek eddig a világtörténelemben, de ez a cselekedetük, hogy kisebbségi politikust tettek meg, biztat meg országuk vezetésével, egyedülálló és páratlan. Legújabb Csehországban történt meg az, hogy két német politikus belépett a kormányba, amelynek most is tagjai, ámde nem reprezentálják a csehországi németek összességét. Valószínű, hogy még hosszú ideig megőrzi ebben a tekintetben egyedülállóságukat...

L V
H C N
I N E H

A helyesen megfejtők között 50 darab John Gilbert fényképet sorsolunk ki

Megfejtési határidő január 3.

Minden megfejtés az Elysee-Palota pénztáránál adandó be zárt borítékban „May Murray” jellegével

NYILTTÉR

ÉRTESETÉS!

Alulírott pénzügyesetek értesítik t. ügyfeleiket, hogy a folyószámla és takarékbetétek után eddig térített kamattételeket f. évi január 1-től kezdődőleg évi 2 (kettő) százalékkal leszállítják.

Oradea, 1928. január 1.

Nagyvárad Takarékpénztár Erdélyi Bank és Takarékpénztár ifjúja

Anglo International Bank Limited Sucursala Oradea.

Egyesült Bank és Takarékpénztár r.-t.

Nagyvárad Leszámitoló Bank r.-t.

Nagyvárad Agrár Takarékpénztár r.-t.

Polgári Takarékpénztár r.-t.

Általános Takarékpénztár r.-t.

Nagyvárad Hitelbank r.-t.

Biharmegyei Takarékpénztár és Gazd. Bank.

Industria Bank r.-t.

Jön MATA HARI Jön

Vörös táncosnő

Magda Sonja

Dilúgmárkás zongorák

5 évi jóllalással, engro árkban részletek is.

Jernbergnél

Bulevardul Regele Ferdinand 14. sz.

Legjobb gyártmányú korcsolyák olcsón KUN vaskereskedőnél

Kegyeleti

temetkezési intézet

Sas-pas-sage 16

Berkovitsné

ארטן כשר
vendéglője

N. Iorga (Zöldia)-u. 19

megnagyobbítva

Mérsékelt árak

Olcsó abonemák

3617

Az olcsó kamat

A nagyvárad bankok újévi meglepetésben részesítették a várad piact, leszállították a betét-kamatot. Évek hosszú sora óta tartó akció eredménye ez a gesztus, azonban mégis váratlanul következett be. A nagyközönség, amely nincs tisztában a bankok helyzetével, az első pillanatban el sem tudja képzelni, hogy a gazdasági krízis tetőpontján mi indította a pénzügyeseket erre a nevezetes elhatározásra.

Akik azonban a helyzettel tisztában vannak, tudják, hogy a kamatleszállításnak elkerülhetetlenül be kellett következnie. Sőt azt is tudják, hogy ez, önmagában, sajnos,

még nem jelenti a piac szánálását és a gazdasági helyzet megváltozását.

A nagyvárad bankokban a legutóbbi hetekben nagyon felhalmozódott a pénz. Tömegesen történtek visszafizetések és a betétek növekedésében sem állott be szünetelés. Gyűlt a pénz, kamatokból, törlesztésekből, sőt betétekből is. A magánpénz csaknem elpusztult a földrengéses napokban. Aki kalkulálni tud, az nem csodálkozik azon, hogy a betétekben elhelyezett tőkék az idén alig negyedrészt teszik ki a múlt esztendői összegnek. Csak hogy most ez a tőke kivétel nélkül a bankokban vándorolt és így érthető meg, hogy a tőkehiány ellenére a betétek a bankoknál lényegesen emelkedtek.

Mit csinálnak azonban a bankok a lassanként felhalmozott milliókkal? Kihelyezni nem lehet, mert nincs hitelek. — Viszont a befétek után okvetlenül meg kell fizetni a kamatot.

A bankok a készpénz növekedésével effektív veszteséget szenvednek

és pedig annál többet, minél több a készpénzük és minél több a betét.

Laikusoknak fogalmuk sincs arról, hogy ez a veszteség milyen sokra rughat. Felemészteti az intézet egész kamatjövendelmét, különösen akkor, amikor nagyon sok régi kihelezésnél nemcsak a magas kamat veszett el, hanem a tőke egyrésze is. A bankoknak védekezniük kell a betétek felhalmozódása ellen. Rendes körülmények között a legbiztosabb módszer volna az új üzletek megkezdése. Most erről szó sem lehet, más eszköz nem áll rendelkezésükre, mint a kamatok leszállítása, amely ilyen formán

elsősorban a betétkamatra vonatkozik.

Ez az igazi helyzet és amint látjuk, nem nagyon vigasztaló. Mindenesetre teljesen független ez a kormányakciótól és a Banca Nationala kamatmaximálásától, hiszen ebben a pillanatban, a mostani visszlezámitolási viszonyok között a jegybank irányítása nincs sok befolyással a nagyvárad piacra.

Egyetlen vigasztaló momentum, hogy a kamat az általános leszállítása mégis akcióképessé fogja tenni az új vállalkozásokat. Ha a piac mégis valahogy rendbe jön ha új és hitelképes vállalkozók fognak feltűnni, bozontos, hogy az olcsóbb kamatláb mellett sokkal több reménnyel és kedvezőbb kalkulációval kezdhetik meg vállalkozásukat.

Skarlát betű

Lillian Gish

Hecserék részlete Mansbergernél, Reg. Ferdinand 17.

VALENCIA ?

May Murray

MOZI

A FILMPALACE MÜSORA:

Hétfő: 5, 7 és 9 órakor: „Revümacska”. Lillian Harwey, Szőregy Gyula és Hans Junkermann.

Kedd: „Revümacska”.

Szerda: „Revümacska”.

Jön: „Érdek szerelem”, Lil Dagower és Gösta Eckmannal.

AZ APOLLÓ FILMSZÍNHÁZ MÜSORA:

Hétfő: 5, 7 és 9 órakor: Nő, aki nem tud nemet mondani! A főszerepben Lee Perry és Alfons Fryeland.

Kedd: 5, 7 és 9 órakor: Nő, aki nem tud nemet mondani.

— Nő, aki nem tud nemet mondani. A legszenzációsabb filmtéma, amelynek feldolgozása igazán nehéz munkát ad a rendezőnek. A megoldás igazán kitűnő. A remek felvételek a nászutas pár utjáról, Venice, a lagúnák páratlanul szépek. Az éjfél park mestereien szép. A Nő, aki nem tud nemet mondani az idény első slágere.

Heyman szinkör

Hétfő 5, 7 és 9 órakor: Unus I-II. Főszerepben: Harry Piel. A két rész együtt. I. A hegyek királya. II. Unus utazása a nagy világban.

Kedd 5, 7 és 9 órakor, premier: Kéjenc, Artatlan József, Kacagató vigjáték 8 felvonásban. Főszerepben: Reginald Denny.

ELYSÉE PALOTA MÜSORA
(Katholikus Körben.)

Hétfő: Skarlát betű.

Kedd: Skarlát betű.

Mozgósínházak műsora

Apolló-Filmszínház

Ma, hétfőn 5, 7 és 9 órakor

Nő, aki nem tud nemet mondani

Kedves, szellemes filmjáték

A főszerepben:

Lee Perry és Alfons Frieland

Filmpalace

Sas-palota

Ma 5, 7 és 9 órakor

Revümacska
(Tolle Lóla)

Főszerepben: Lillian Harwey, Szőregy Gyula, Hans Junkermann

Előzőleg Filmpalace hirdató és kétfelvonásos vigjáték

Jön

Jön

Erdekszerelem

Lil Dagower és Gösta Eckmannal

Heyman-Szinkör

Ma

UNUS

I. II.

Főszerepben:

HARRY PIEL

A két rész együtt

Holnap:

Artatlan József

Vigjáték 8 felvonásban

Fehér Dezső könyve Ady Endre nagyváradi újságíró éveiről

Érdekes könyv és értékes. Döntő dokumentum. A fiatal, startoló Ady Endre kilobbanó zsenijének áruló fényjelei. Milyen volt a halhatatlanságba induló költő szellemi szerkezete, amikor még senki nem élt, aki a köztünk futkározó édesdedeket lumpoló, jobbra-balra bratyizgató, dzsentrí módra elbájosló, feketeképmű, bronzmellű, nagyokat nevető kis riporter homlokán megpillantotta volna a csillagot. Milyen volt ez az ember, ki volt, mi volt, a földtől való eliramlásának felséges pillanataiban? A biográfusokat még eddig nem érdekelte. Annál feltünőbb, mert Ady némely életirója széles pamaccsal festi a bodegai riccsajokat, amelyek a költő fejlődését és művészetét semmiképp nem érintették. Nem is érinthették. Ideje lenne már egyszer megmondani, hogy ezek a leírások hazug romantikájukkal egészen túlzottak. Általában csemcsegeve piszmoznak a költő emberi gyengéivel, amelyeknek a minuciózus részletezése lehet fontos az életrajz szempontjából, de talán nem éppen döntő elem a költő tragikus fenségu életében, hogy a biográfusok becses vendéglátó osztályán hányszor szenvedett alkoholemérgezésben...

Ellenben nem is lehet exakt életrajzot képzelni Ady fiatal újságíró korának ismerete nélkül. Hiszen itt bukkannak fel a géniusz protuberanciáinak első mély nyomai. Fehér Dezső, aki sok megértéssel és gyengédséggel virrasztja a költő emléket, észrevette ezt a hiányosságot. Alom és mernem bizonyítani, hogy az autochton újságíró, mikor a komoly könyv megírására gondolt, inkább a zsurnalisztikai érdeklődés arrátalta és csábította, mint munkájának elsőrendű irodalomtörténeti vonatkozása, amelynek nyilván tudatában volt. De fontos az, hogy amit elgondolt, azt meg is csinálta, fáradságos, kemény munkával összegyűjtötte, a megkapó publicisztikai cikkeket és tipikus zsurnalisztai írásokat, amiket Ady az all round vidéki újságíró nagyváradi esztendei alatt kisugárzott magából.

Fehér Dezső friss energiával s elhasználatlan tehetséggel csaknem hatvan éves korában vállalta a felemelően szép munkát, amely brilliánsan sikerült és szerzőjének bizonyára méltó helyet biztosít az Ady-irodalom tényezői sorában. Ez a könyv a minisztráns csengője, mely figyelmezteti az embereket az oltári szentség közeledésére.

Aki a nagyváradi újságírók kedves és szellemes doyenjének könyvét forgatja, nemcsak azt érzi, hogy egy ember alázatos hűségével borult le halhatatlan barátja előtt, de éreznie kell, hogy igen jelentékeny munkát végzett Fehér Dezső, akinek könyve Ady Endre fejlődésének menetrendjét gazdagon értelmezi. Igen, a progresszív hitet és meggyőződést, a demokrácia oxigénjét a nagyvá-

di környezet oltja a hiperesztéziás költő idegrendszerébe. Ebben a légkörben, melyet mostanában divat ócsárolni, a Vér és Arany fiatal költője táguult szemmel új horizontokat látott meg és érzett meg. Egy-egy dübörgő cikkében vulkánok lobognak, amikor a feudális reakciótól remegve félti a magyarság jövőjét, s a forradalmak kűrtszava bög tűzvész erejű írsaiban 1902 elején. Már az eljövendő próféta szava zug, egy-egy apró, harminc soros, színes riport-

jában pedig szinte a vatikáni miniatűrök finom, nemes fényének reflexeit érezzük. Versének belső gyötrő, magikus irája is itt dereng az uságcikekk oszlopai közt és csodálatos formanyelve is először kap erőre a megrázó prózai írások sűrűjében.

A könyv elsőrangú, finom irodalmi szenzáció. Éppen ideje volt már, hogy egy egészen komoly és hiteles Ady könyv jelenjen meg a sok opokrif és hamis adatokat tartalmazó Ady irodalomban,

melyben a nagy költő nevéből annyian éltek és visszaéltek.

Mm.

Igazán nevetni csak az
Ártatlan Józsefen
lehet
a Heyman Szinkörben

Harmincnégy ügyvédet töröltek a váradi kamarából

...Mert az év végéig nem fizették ki a tagsági díjat

Nagyon kellemetlen meglepetéssel végződött az 1927-es esztendő a nagyváradi ügyvédek számára. A kamara választmánya ugyanis a legnagyobb eréllyel lépett fel a tagdíjhátralékokkal szemben és épen Szilveszter napján kézbesítette ki a késedelmes fizetőknek a végzést,

amely törölte őket a nagyváradi ügyvédek névjegyzékéből.

Nem kevesebb, mint 34 nagyváradi ügyvéddel bántak el így,

akik túlnyomórészt természetesen a szegényebb és az anyagi gondokkal küzdő fiskálisok közé tartoznak. Az igazság kedvéért azonban le kell szögeznünk azt is, hogy

nagy irodával rendelkező, igen tekintélyes és jól kereső fiskálisok is vannak közöttük.

akk a tagdíjakkal csak nem törődömségből maradtak hátralékban.

Érdekes, hogy egyes esetekben már 100 lej miatt is töröltek ügyvédeket a listából, mert az új ügyvédi törvény megadja ezt a jogot a kamarának a legkisebb járulék, vagy bírságtartozás miatt is a késedelmesen fizető tagokkal szemben.

Természetesen nem kell azt hinni, hogy ez a 34 ügyvéd most már sohasem praktizál-

hat többé. Sietni fognak befizetni a tagdíjakat, beadják a kérvényüket az újból való felvételük iránt és a választmány rövid idő alatt megint beiktatja őket a tagok közé.

Ügyvédi körökben nagy visszatetszést keltett a választmány szigorúsága. Ilyen eljárásra sem Nagyváradon, sem másutt sohasem volt még példa. Hasonlóképpen súlyosan elítélik az ügyvédek a választmányi bírságolás rendszerét is. A választmány

ugyanis egy évben ötször-hatször rendkívüli közgyűlést hív össze és azokat az ügyvédeket, akik nem jelennek meg, 100 lejes bírságokkal büntetik. E bírságból egész csinos jövedelme van az ügyvédi kamarának és ezért igen sűrűn felhasználja a választmány az alkalmat a rendkívüli közgyűlésre.

Értesülésünk szerint az ügyvédi kar körében mozgalom indult meg a választmány ez eljárása ellen.

Még mindig a kórházban őrzik Timár Istvánt

Timár István, a rettegett betörővezér, aki az elmúlt napok egyikén a rendőrségi fogdában a kabátjában elrejtett zsebkéssel felvágta balkarjának ütőerét, természetesen még mindig a kórházban van. Két szuronyos rendőr tartózkodik állandóan ágya mellett.

A kórházigazgatóságtól nyert információk szerint Timár István

már tul van minden komoly veszélyen

és néhány napos ápolás után át is fogják adni a büntető hatóságoknak.

Timár Istvánt, aki legutóbb Csáki Józseffel együtt résztvett Thury Kálmán dr lakásának kifosztásában, Váradról át fogták kísérni Aradra, mert ott sorozatos betörésekkel van gyanúsítva.

Egy közismert mágnes szebbnél szebb szönyeget sikerült megvennem, míg a készlet tart, hallatlan olcsó árban árusítom.

STERNBERG

Bulv. Reg. Ferdinand 14. szám.

Női kabátok

mélyen leszállított árban

HEVESI divatruháiban

Nic. Iorga (Zöldfa-u. 8. 3566-1)

Schaffhausen, Omega, Doxa

világmarkás órák leszállított árban, legfinomabb svájci női karórák órási választékban kaphatók

SCHWARTZ

ékszerész, Bul. Reg. Ferd. 3

3703

Elysée Palota
(Katholikus körben)

Ma hétfőn, 5, 7 és 9 órákor

SKARLÁT BETÜ

Főszerepekben: Lillian Gish, Lars Hanson

320 lei egy divat kalap
60 lei egy selyem nyakkendő

a STEINER uridivat üzletében
Nagyvárad, Boulevardul Regele Ferdinand

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Hétfő: Bohózat egy párisi szállodában, A. berlet.
Kedd: Nincs előadás.
Szerda: Bohózat egy párisi szállodában, B. berlet.
Csütörtök: Nincs előadás.
Péntek délután 4 órakor: Legkisebbik Horváth lány, operett újdonság, mérsékelt helyárakkal.
Péntek: Új kabaré, B. berlet.
Szombat délután 4 órakor: Csattan a csók.
Szombat este: Szombatesti hölgy. Bemutató, C. berlet.
Vasárnap délután 3 órakor: Borcsa Amerikában.
Vasárnap délután 6 órakor: Édenkert.
Vasárnap este fél 9 órakor: Mesék az írógépről.
Hétfő: Szombatesti hölgy, A. berlet.
Kedd: Szombatesti hölgy, B. berlet.

Bohózat egy párisi szállodában

(Bemutató a színházban)

A valódi francia bohózatot két igazi magyar írta: két egészen fiatal magyar író: Vaszary János és Szántó Rudolf. Igaz, hogy Párisban egy párisi szállodában s ez a körülmény sokat megmagyaráz, hogy miért sikerült francia bohózatot írnia a magyar szerzőknek. Olyan amit bátran sikeresnek lehet mondani s nem vaskos, nehezkes, harkanis német utánzatnak.

Budapesten, a fővárosi Operettszínház mutatta be jelentős kritikai és anyagi eredményekkel az ilyen szindarabírók javára ezt a kacagtató bohózatot, amely műformáját már címében is ott viseli. A nagyváradi bemutató alkalmával is inkább Vaszaryt és Szántót érheti dicséret, akiknek a könyedsége mögött, amelylyel darabjuk szuszjeget levelezzik, ott érezni, hogy gyermekjátékként kezelik írói szerepüket és sokkal többre taksálják magukat. Mint ahogy tényleg hivatottabbak is és nem szünetelt társas cég darabok gyártására.

A darab tartalma és bonyodalma különben az, hogy egy éppen elutazni készülő fiatallembert szállodai szobájába beront egy párisi ártatlanság, aki buváhoietyt keres, mert bűnbán járt és fél az apai felvilágosítástól. A fiatallembert örvagy, tehát kénytelen-kelletlen segítségére van a lánynak, magával ragadja a történések sodra, holott egy félóra múlva már túl akart volna lenni Párison.

Lehet nevetni s mást a szerzők nem akarnak. S ezt szerepük a bohózat váradi szereplői is: nevetetni a közönséget. Többé-kevésbé sikerül is ez a szándék az összes tényezőknél, a szerzőknél, a színészeknél. Barna Sári, Gál Piri, Horváth, az újra akreditált Galambos, Kovács és Batyán Kálmán igyekezetének s végül a közönségnek, amely elégedetten nevet a felvonások alatt és elégedetten távozik a néhány órányi szórakozás után. (b.)

— Csattan a csók, mérsékelt helyárakkal. Szombaton délután 4 órakor a Csattan a csók, operett újdonság lesz műsoron, mérsékelt helyárakkal.

— Bérlok figyelmébe. A Bohózat egy párisi szállodában című darab kivételesen B. bérletben lesz műsoron szerdán este.

— A legkisebbik Horváth lány, mérsékelt helyárakkal. Vízkereszt napján, pénteken délután 4 órakor a Legkisebbik Horváth lány lesz műsoron, mérsékelt helyárakkal.

— Új Kabaré B. bérletben. Pénteken este kabaré előadás lesz a színházban. Ezen kabaré előadásnak a műsora minden számában más, mint a szilveszteri kabaré műsorszámai, azonban most is változatos és szenzációs ének, tánc és kuplé számok lesznek s rendkívüli szórakozást és mulatást ígér. Esetleg fog nyújtani az új kabaré műsora. A gazdag műsorszámokban ki kell emelnünk három szenzációs felvonásos darabot. A piros bugyelláris és az ismeretlen tettes, két olyan szenzációs felvonásos bohózat, amely rendkívül jól fog mulatni mindenki. A harmadik felvonásos címe az Órák és ékszerészek bálja, amely Komjáthy Károly komponista és karmester egy felvonásos operettje. A kabaré műsorszámával és gondosan előkészített játékaival sem fog mögöttemaradni a budapesti Andrássy-úti kabaré előadásánál.

— A Szombatesti hölgy bemutatója. Teljesen készen várja már a bemutatót a Szombatesti hölgy című vígjáték. Szellemes és mulató darab ez, amelyben a cimszerepet Kaszab Anna játssza. A Szombatesti hölgy, a magyar színpadon sorozatos előadásokban óriási sikereket ért el és ez a siker Váradon sem fog elmaradni, mert a színház kitűnő szereposztással és jó előkészítéssel mutatja be a Szombatesti hölgyet. A darab bemutatója szombaton este lesz C. bérletben, míg hétfőn A és kedden B. bérletben kerül előadásra.

— Borcsa Amerikában, mérsékelt helyárakkal. Vasárnap délután 3 órakor a Borcsa Amerikában című látványos operett revü lesz műsoron, mérsékelt helyárakkal.

— Édenkert, mérsékelt helyárakkal. Vasárnap délután 6 órakor az Édenkert vígjáték újdonság lesz műsoron az eddigi szereposztással.

— Mesék az írógépről. Ez a rendkívüli sikerrel bemutatott operett újdonság lesz műsoron vasárnap este hatodszor.

Fogászati rendelő

Bradann (Szaniszló)-utca 4.

Foghúzás érzéstelenítve 40 lei
Fogtömés plombával .. 50 lei
Fogkoronák .. 100 leitől
Fogak porcellánból .. 70 leitől

Fogak fehéritése

Szegény fogbetegeknek ingyen
rendelés 3730

Wallerstein butorok

egyszerű és művészi kivitelben

3644-1

A VÉGZETES KASTÉLY

— A Nagyváradi Estilap regénye —

(61)

ÍRTA: MABEL WAGNALLS

Ha Destine a szobában volt, Romainnek sok olyasmire volt szüksége, ami Madame du Hausset leteben eszebe sem jutott volna. Hol egy pohár vizet kért, hol valami meleg takarót, vagy pedig a párnáját kellett törölni. Ilyenkor, néha akaratanul is egymáshoz ért a kezük és mintha láng csapott volna át egyikből a másikba. A fiatal grófi ilyenkor a fal felé fordította a fejét és nagyokat sóhajtott. Láttá Destine bajos arcának pirulását, érezte saját szívének vad dobogását, de nem szólt egy szót sem. Csak sóhajtott és megpróbált másra gondolni, Pierre-re, Lemoynera és — a halálra.

De a következő napon megint csak olyan turemetlenül varta Madame du Hausset ásitását, és menyei zeneként csatlajlt a fülébe, mikor kijelentette, hogy nyugalomra van szüksége.

Egy napon megkérte Destinet, hogy énekeljen neki valamit. Destine szó nélkül teljesítette kívánságát és elénekelte meleg, visszajött hangon azt a dalt, amit akkor az erdőben énekeltek. Ez a dal föllevenítette az emlékeket Romain lelkében, de egyben életre keltette a lelkiismeretét is. Újra átélté azt a véletlen találkozást, (mely úgy rémlett el: te, a végzet műve volt) és mikor akkori életére és érzéseire gondolt, szégyenpir öntötte el az arcát. Mikor Destine befejezte énekét, csak annyit mondott: Merci, Mademoiselle! aztán megint elhallgatott. Szegény, kicsi Destine pedig, aki azt hitte, hogy nem ismeri meg a dalt, nagyon bánkodott ezen.

A legközelebbi napok egyikén, Destine összeszedve minden bátorságát, egyszerű szavak kíséretében vissza akarta adni a zsebkendőt, amit oly hosszú ideig legdrágább kincséül tartogatott.

Romain nézte a kendőt, hallgatta a beszédjét, aztán anélkül, hogy elvette volna tőle a kendőt, hirtelen megragadta Destine mindkét kezét, oly erővel, majdhogy nem összetörte. A beteg gyöngeségéből nem érzett semmit ezen a kegyetlenségén! Egy gyönyörűséggel teljes pillanatra mélyen a szemébe nézett, aztán, mint egy fájdalmas gondolatból, egy szomorú kényszerből erőszakolva, hirtelen elfordult, elengedte mindkét kezét és bizonytalan hangon ezt suttogta:

— Tartsa meg... tartsa meg az én emlékemre...

XX. FEJEZET A BASTILLE ÁRNYA

Idővel a beteg visszanyerte ugyan az erejét, de nem nyerte vissza az életkedvét. Destine csodálkozással és a csalódás egy nemével vette észre.

Többé soha sem fogta meg a kezét és nem akarta fölidézni annak a gyönyörű pillanatnak hangulatát. Jött aztán egy nap, mikor egészen más hangon szólott hozzá, olyan hangon, amelyet még nem hallott tőle. Mintha valami különösen nyomná a lelkét, de azért nyugodt, szelíd hangon beszélt.

Destine pár szál virágot hozott a szobába és szokott, csendes modorban rendezgetett a szobában.

Ha csak megjelent is ez, elég volt ahhoz, hogy a rideg környezetnek melegséget adjon.

Romain megköszönte a kis csokrot, és így szólt:

— Ön tuisagosan jó hozzám, Mademoiselle nehezebbé teszi az élválást.

— Itt lesz az ideje hamarosan, Monsieur? — kérdezte Destine önkénytelenül is elárulta ijedtségét.

— Sokkal hamarabb, mint szeretném! Már nagyon sokáig életem Madame de l'ompadour venaegszeretetevel és most a király akarja átvenni a házigazda tisztet.

— A király... jóaratja önnnek? — kérdezte Destine csodálkozva.

Romain titokzatosan mosolygott.

— Annyira jóbarátom, kisaszszony, hogy szerencsétlen lenne, ha nem tarthana közvetlen közéletben. Az orszeg már var e ház kapujában és királyi kíséretű togozoigaim addig a helyig, melyet már o tellege kijelölt a számomra. De en most sem magamról, sem a királyról nem akarok beszélni, hanem önről, Mademoiselle. Ön nagyon fiatal meg es itt nagyon kuonós helyzetben van.

Pillanatil emallgatott, mintha nehezen találta meg a helyes szavakat. Aztán folytatta:

— Jelenlele itt, mióta en a Bellevueben vagyok, nagyon jól esett és megvagasztait. De ne vegye rossz neven, ha azt mondom, meg jobban esne, ha St. Cyrben tudnám. Annyira nem való ön ide, mint a pacsrta a héja tészkebe.

Mélyseges komolyság és erősen megindult érzések hangzottak ki szavaiból, pedig rajta volt, hogy ezt elrejtse elöle. Nem volt szabad sejténie sem, hogy milyen nagyon érdekelté őt ez a dolog. Az ő elele ki volt írta a világból, meg kellett tehát próbálnia, hogy az ő emlékezetéből is kiírta. Bármily keserű feladat volt is, kötelességének tartotta, hogy könyörtelenül véghez vigye.

— Csak évek múlva tudja talán megérteni, amit ma mondok. Érdeklődöm ön iránt olyanformán, mint egy kedves gyermek iránt érdeklődik az ember, alig is több meg, mint egy gyermek.

Husórlók, zsirbödönök legolcsóbbak KUN vaskereskedőnél

Remek villanycsillárok és asztali lámpák most érkeztek

STERN Vlahuta (Szt. János)-u. 20.

Bámulatos olcsó árak!

NAPPAL

FOTEL

Új rendszerű összesukható fotel mely éjjel ágynak használható

már 3300 leltől kapható

ART kárpitosnál

Cosbuc (Szalárdi)-utca 9. szám
Rosenzweig-palota

ÉJJELE

3883

ÁGY

A SZERKESZTŐ ÜZENETE

FORD. Mi is olvastuk az Univer-sul-nak a tudósítását arról a párisi tiltakozó nagygyűlésről és majdnem mulatságosnak találtuk, hogy a bukaresti lap kinevezi Marc Sangnier-t a francia zsidó diákok elnökéül! Az Univer-sul egyik-másik szerkesztője tudunkkal vezető szerephez jutott a „Presse Latine”-világszövetségben, illeték tehát tudniok, hogy Marc Sangnier nem zsidó diákelnök, hanem meglett-korú férfi, a franciaországi katolikus demok-ratapárt vezére. (Ha van Sang-nier-ben zsidó vér, úgy csak any-nyira van, amennyire minden nyu-gateurópai emberbe keveredett több-kevesebb a századok folya-mán!) Marc Sangnier nem holmi „destruktív”, „szabadkőműves”, „bolsevik”, „zsidóbérenc” vagy ehhez hasonló, hanem politikai ve-zetője annak a katolikus rene-szánsznak, amely most a háboru után egy csodás eredményeket ho-zott: Marc Sangnier nem Moszk-vának, nem Newyorknak vagy más hasonló világhatalomnak meg-bizásából dolgozik, hanem igenis az Örök Róma, tehát a Vatikán leghívebb militansa. Hogy Európa két vezető hatalma: Franciaor-szág és Németország az utóbbi két-három évben a békekész-ségnek oly sok tanuját adta, abban nem kis része van épen Marc Sangnier-nak, akinek páratlan odaadó, energikus és krisztusi munkája a két nagy nemzet ka-tolikus világát közelebb hozta egymáshoz. Azért is hívják Sang-nier lapját „Le Sillon”-nak (A Barázda), követőit (Franciaország születési, szellemi és termelői elit-jét) silloniste-oknak — mert ke-mény ugar volt az, amelyen ba-rázdát kellett vonni. Hogy egye-bet ne említsünk, Marc Sangnier kezdeményezéséből nőtek ki 1926-nyarán a franciaországi Bierville körül (a Sangnier-k ősi kastélya közelében) azok a csinos kis sátr-ak, amelyek alatt francia fiúk német fiukkal tanyáztak tíz napon keresztül. Nappal a két nagy nem-zet fiai megbeszélték egymással néptük, országuk, önmaguk élet-problémáit, a németek Musset-t és De Vigny-t és Victor Hugo-t szavalták, a franciák Schiller-en, Goethe-n lelkesedtek és együtte-sen Bacchylides isteni békedalát skandálták ógörögül, a csodás nyári éjszakába, míg fölöttük mo-solygott a csillagos égbolt s kö-röttük égtek a béke táborlámpái. ... Ez az a Marc Sangnier, aki-re a bukaresti lap, ime rásütö a zsidóság kompromittáló bélyegét...

Nem volt hangulat Szilveszterkor Váradon

Rendzavarás nem történt, egy pofon sem csattant el Mindenütt eléggé sokan voltak, de nem költek az emberek

Előre lehetett tudni is, nemcsak sejteni, hogy Szilveszterrel baj lesz, nem hozza meg a hozzáfű-zött reményeket sem a szórakozó-helyik tulajdonosainak, sem a szó-rakozóknak. Aránylag még elég-gé sokan tartózkodtak az utcán s reggel 6 órakor feltűnően torga-lom volt tapasztalható a város cen-trumában.

Aránylag

a színházi előadások csalták be a legtöbb közönséget,

mindkét előadásra s az éjjeli ka-baréra is tett ház volt. Jól sike-rültek a mozgósínházak rendes előadásai is, de a mozikabarek egynemelyike még fél házat sem vonzott.

Bejártuk a várost s tapasztala-taink szerint az ugynevezett má-sod- és harmadrendű étternek, korosmák nem voltak túl zajosak; a munkás-elem szórakozott leg-kevesebb, ami a mai nehéz gaz-dasági pangásban, a leredukált ipari üzemek idején nem is cso-dálatos.

A Mária királyné (Bémer) té-ri kávéházakban már látszó-lag élénkebb volt az élet.

Az Elite, a Royal, a Palace, az Astoria megteltek publikummal. Főleg az ifjak köréből rekrutáló-dott a vendégserög, akiket

a kávéházi tánc vonzott, amely az egész évben el volt tiltva.

Az asztalok körül foglaltak helyet a gardék, az öregek, a szülők, nagybácsik és nagynénik, lassan iddógáltak, egy-két üveg bort, óvatosan vigyazva, hogy az ital ne foglyon túlhamar a poharak-ból. A lányok és fiatal emberek csak mimelték az ivást és siettek a parkettre, amikor megszólalt a jazz. Természetesen, a gyöngé italfogyasztás meglátszott a han-guaton. Senkise nem duhajkodott, nem ricsajoztak a vendégek, józan tereferék folytak inkább az aszta-loknál. Beszéltünk a kávésokkal, akik nem arról panaszkodtak, mintha nem lett volna elég nagy a forgalom. Az idei Szilveszterre azonban élénken rávilágít, ha megírjuk, hogy

az egyik Mária királyné (Bé-mer) téri nagy és kedvelt ká-véházban 12 üveg pezsgő fo-gyott el, az is leszállított éron

— Csak attól féltem — mon-dotta az egyik kávé, hogy be ta-lál jönni Kőszeghy főmérnök ur és meglátja, hogy negyvenhektó vi-zet eresztünk a csapból. Rögtön felemelte volna a vízdijsamat.

Tekintve, hogy

részeg ember alig akadt, rend-zavarás sehol sem történt.

Egyetlen pofon sem csattant el, egyetlen botrány sem játszódott le, a rendőrségnek egész éjszaka

nem akadt munkája. A mentők is pihenhettek.

Rendőri szempontból igen ör-vendetes tényként kell konstatál-nunk, hogy Szilveszter éjszakáján komolyabb baj, vagy összetűzés seholsem fordult elő. Persze, jó-kedvű, hangos társaság különösen a hajnali és a kora reggeli órák-ban akadt bőven, de ezek inkább magukkal voltak elfoglalva: tá-mogatták egymást.

Különben Puici Traján dr rend-őrprefektus az éj folyamán több izben bentjárt a központi kapi-tányságon és személyesen ellen-őrizte a szolgálatot. Egyetlen őri-zetbevétel sem történt.

A klubokban is bőven megfér-tek az emberek. Az Unióban a nagyváradi pénzkapitások igye-keztek egy kis szilveszteri hangu-latot animálni kevés sikerrel, hi-szen a klub több oszlopos tagja hiányzott az ezidei Szilveszter-ből. Az Ujságíró Klub különböző programszámokkal szórakoztatta publikumát s tagjait kedves aján-dékokkal lepte meg.

Reméljük, hogy jövő évi beszá-molóink csak a rendőri jelentésben lesz hasonló a mostanihoz, de hangulat tekintetében emelkedet-tebben, igazabban és őszintébb örömmel fogjuk Szilvesztert meg-ünnepeelni.

Nagyvárad 25 százalékkal kevesebb húst és kenyeret fogyasztott 1927-ben, mint 1926-ban

Évről-évre megdöbbentőbb adatok Falun sem rózsás az élet

Igen érdekes statisztikai adatok birtokába jutottunk, a melyek szomorú módon iga-zolták az elmúlt éstendő vál-ságos napjait. E számokból ki-derül, hogy a rettenetes gaz-dasági viszonyok nemcsak a nagy vállalatok helyzetét tet-ték kritikussá, de nem kerül-hette el a megrázkódtatást semmi és senki sem. Mi sem jellemzőbb az 1927. évi ka-tasztrófára, mint az, hogy nálunk Nagyváradon, bár a lakosság száma emelkedett, mégis

25 százalékkal kevesebb jó-szágot vágta le, mint 1926-ban.

Szóval Nagyvárad város publikuma huszonöt százalé-kal kevesebb húst fogyasztott el 1927-ben, mint 1926-ban.

Ugyanez a helyzet a másik legfontosabb elsőrangú élelmi-cikknél,

a kenyérnél is.

A váradai pékek épen egy ne-gyedrésszel kevesebb kenye-ret adtak el a múlt évben, mint 1926-ban.

Különben a rendelkezésünk-re álló statisztikai adatokból kitűnik a továbbiak során még az is, hogy a három legutóbbi év leforgása alatt a váradai mé-szárosok és hentesek száma

180-ról 106-ra, tehát csak-nem a felére csökkent.

Mig az előző években a mé-szárosok és hentesek a város legtehetősebb iparosai közé tartoztak, ma, egy-kettőt le-számítva.

valamennyien elviselhetet-len gondokkal küzdenek.

Hasonlóan erősen megcsap-pant a pékek és kenyérsütő-dék száma is. Mig 1924-ben 60 üzem dolgozott, ma már mind-össze 44 műhely van üzemben, de ezek is redukált számu-sze-mélyezettel.

Szóval az 1927. év nem ki-mélt meg senkit sem. Egyfor-mán rossz volt mindenkinek. Sajnos, az újesztendő, leg-alább is egyelőre, szintén nem sok reménnyel biztat bennün-ket. A nagy hóúvasok és hó-esések következtében a város idegenforgalma még mindig a minimális. De nem csak ide-gen városokból, hanem még a szomszédos falvakból sem jön-nek be szívesen a városba. A hétfői hetivásár siralmas lát-vány: alig van valami felhaj-tás. Ami aztán bejön, az olyan drága, hogy nem lehet megfi-zetni.

És végül, mint roppant érde-kes tünetet jegyezzük fel, hogy egyik legnagyobb bihar-megyei községnek három évti-zeden keresztül jömeneteli malmái, (amelyek a vámorlér-sekből kitűnően megéltek), ma válsággal küzdenek.

A paraszt a gabonát kész-pénzért adja el. A maga szá-mára kukoricát öröltet. Abból készíti a kenyerét.

Amint ezekből az adatokból látható, nemcsak a város, de még a boldog falu is megérzi a nehéz viszonyokat.

Boldogabb évet 1928-ra.

Képes Eick

orvosi kötsze-rész, Sas-passage 20.

Saját készítményű sérvtö-tök, haskötők, gummihá-risnyák, speciális kötsze-rek, női és férfi övszerek.

2393

Disztrigyak árusítását beszünte-tem, míg a készlet tart. Halál-tan olcsó árak.

STERNBERG

szőnyeg és zongora nagyáruháza. Bulv. Reg. Ferdinand 14 szám 2

Váradí árfolyamok

PENGŐ — — —	28.40
CSEHKORONA — —	4.81
DINÁR — — —	2.90
SCHILLING — — —	22.90
MÁRKA — — —	38.80
FR. FRANK — — —	6.42
SV. FRANK — — —	31.32
LIRA — — —	8.65
DOLLÁR — — —	161.75
ANGOL FONT — —	791.—

Meztelenre vetkőztetett
nő egy váradí moziban

Az újév napján szórakozó közönségnek nem mindennapi szenzációban volt része. A Filmpalace disztermében ugyanis egy bájos fiatal nő teljesen meztelenre vetkőzött. A nőt igazoltatták és kiderült, hogy Lilian Harwey, akitől a „Revümacska” című film főszerepe megkívánja, hogy a közönség előtt levetkőzzék. — Sajnos, a fiatal nő idomait csak hátulról lehetett megtekinteni és ezért állítólag többen voltak, akik a film minden előadására előttek azzal a gondolat-tal, hogy hátra egyszer mégis megfordul a nő. Egyébként azt beszéltek a városban, hogy a ma esti 9 órák előadásán tényleg meg fog fordulni.

Ettől a jelenettől eltekintve is a filmben annyi kedves humor és szípkázó ötletesség van, hogy mindenkinek érdemes legalább kétszer megnézni. A Filmpalace a filmet még hétfőn, kedden és szerdán vetíti.

Minden újság-
elárusító bód-
cénálkapható

az alább felsorolt gazdag tartalommal, vásári jegyzékkel és a mindenki számára fontos tudnivalókkal megjelent 1928-as évre szóló

Naptárak:

Regélő bácsi nagy ..	35 lei
Regélő bácsi, kicsi ..	20 lei
Erdélyi kincses kalendárium ..	35 lei
Milliók naptára ..	50 lei
Milliók gazda- és munkásnap-tára ..	50 lei
Mátyás király nap-tára ..	25 lei
Nagy regélő naptára ..	45 lei
Kis családi naptár ..	25 lei
Magyar gazda nap-tára ..	35 lei
Szent család naptára ..	35 lei

• **Újévi üdvözlések a prefekturán.** Tempelean Dezső prefektus tegnap, újév napján fogadta a közigazgatási hatóságok tisztelgő vezetőit, akik jókívánságaikat fejezték ki a tisztikar nevében az újév alkalmával. A megye tisztviselői kára sürgönyileg tolmácsolta újévi üdvözlését.

• **Halálozás.** Összinte részvétellel értesülünk, hogy vasárnap hosszúságú szenvedés után, 54 éves korában elhunyt Biró Jenő föld-birtokos, a helybeli gazdatiszadalm egyik előkelő, közismert tagja. Az elhunytat széleskörűbe szertették és tisztelték puritán egyéniségéért, szorgalmáért, szerénységéért. Biró Jenő jó néhány évvel ezelőtt költözött ide Szolnokvármegyéből, ahol hosszú évekig választott tagja volt Szolnokvármegye törvényhatósági bizottságának. Itt is tevékeny részt vett a Hegyközség és a Biharmegyei Gazdasági Egyesület életében. Feleségén, gyermekein kívül veje, dr. Heilper Arnold erzsébetvárosi ügyvéd, fivére Biró Albert kereskedő, Biró Márk polg. iskolai igazgató, dr. Braun Gyula főorvoson kívül Biró György újságíró kollégánk nagybátyját gyászolják. Temetése hétfőn délután félháromkor lesz a Cosbuc (Szalárdi) utca 19. szám alatti gyászházból.

• **Borodi György előléptetése.** A belügyminisztériumból ma délelőtt az államrendőrségre távirati értesítés jött, amely közli, hogy Borodi György comisar specialt, 1928. január elsejével elsőosztályú comisárrá lépteti elő.

Ártatlan József?!

• **Autóbuszt kérnek a Take Jonescu (Körös) utca polgárai.** Amikor a városi vasút igen ötletesen autóbusz-járatokat állított be egyes utcákra, amelyeken villamosok nem közlekednek, kétségtelenül elsősorban is a publikumnak akart ezzel kedveskedni. A nagy sárga autóbuszok kitűnően be is váltak és a közönség szívesen veszi igénybe ezt az olcsó és amellet igázán kényelmes járművet. Sajnos, azonban ezek az autóbuszok csak igen kevés utcán közlekednek és most az Estilap után a Take Jonescu (Körös) utca alsó részén és annak környékén lakó polgárok azt a kérését tolmácsoljuk, a városi vasút igazgatóságánál, hogy ezen a tájon is indíttasson autóbuszjáratot. Ugy hiszszük, ez nem okozhat különösebb nehézséget és talán meg lehetne úgy oldani, hogy a Holbán tábornok (Széles) utca felől az egyik autóbusz a Take Jonescu (Körös) utcán keresztül jönne visszafelé.

Mi uiság?

Urak!

Az Apollóban látható

Nő, aki nem
tud nemet
mondani

• **Hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva gyámjai figyelmébe.** Értesitem a Nagyvárad városban lakó és legénységi állományba tartozó hadirokkantakat, hadiözvegyeket és hadiárva gyámjait, hogy az 1928. évi I-ső negyedre esedékes hadi nyugdíjak kifizetését a városháza földszint 18. sz. szobában levő III. sz. perceptia (állami adóhivatal) az alább feltüntetett napokon és a Libret de pensiune (Nyugdíj könyvecské) jobb oldalán levő piros sorsszám szerint minden egyes napon reggel 8 órától déli 12 óráig fogja eszközölni: 1928. január 3-án, kedden 1—107 számig, 1928. január 4-én szerdán 108—214 számig, január 5-én csütörtök 215—329-ig, január 9-én, hétfőn 330—439-ig, 10-én, kedden 440—549-ig, 11-én szerdán 550—685-ig, 12-én, csütörtök 686—799-ig, 13-án, pénteken 800—931-ig. Figyelemztetem az érdekelteket, hogy mindenki személyesen és azon a napon jelenjen meg, amely napra sorszáma esik, mert más napon a nyugdíjat nem fogják kifizetni. Igazolásul arcképes személyazonossági igazolványt, — ha ez nem volna: vasuti arcképes igazolványt vagy szolgálati arcképes munkakönyvet hozzanak magukkal. A nyugta hátlapján az életbenlétet az anyakönyvi hivatalban igazoltassák. Perceptia de stat No. III. Oradea, la 31. XII. 1927. Perceptor.

• **Iparosok román és német tanfolyama.** Felhívjuk mindazokat, kik az ipartestületi nyelvtanfolyamra jelentkeztek, hogy beiratkozás, továbbá a tanulás beosztása és közös megállapítása céljából január hó 3-án, azaz kedden este az Iparoskör helyiségében megjelenni szíveskedjenek. A román tanfolyamon résztvevők 8 órára, a német tanfolyamon résztvevők fél 9-re jelenjenek meg. Pontos megjelenést kérünk, mert a meg nem jelenés kihatással lesz a tanfolyam megtartása sorsára. Tisztelettel: az Elnökség.

Ártatlan József?!

• **Hirdetmény.** Tudomására hozom azon 1928. évi kontingensbeli újoncnak, akik mint váltott huszárok (calarasi cu schimbul) vonulnak be, vagy még ezután fognak ily irányu kérvényt előterjeszteni, hogy lovaikat állítsák a nagyvárad 5-ik Rosiori-ezred kebelében működő bizottság elé megvizsgálás céljából. A lovakat szerdán és pénteken délelőtt 11 órakor az 5. Rosiori-ezred kaszárnyájában kell előállítani. A lovakról szóló igazolványt a hadkiegészítő parancsnokság adja ki 1928 február 1-ig. A hadkiegészítő parancsnokság főnöke: Munteanu, alezredes sk.

• **Apolló: Nő, aki nem tud nemet mondani!**

• **Figyelemztetés autósok részére.** Az államrendőrség fölhívja az összes autótulajdonosokat és különösen a sofőröket, hogy az autók közlekedésre, főleg pedig a sebességre és a jelzésekre vonatkozó rendeleteket a legszigorúbban tartásuk be, mert a rendelet ellen vétőket a rendőrség a legszigorúbb büntetéssel fogja sújítani. Ugyancsak naponta érkeznek panaszok az államrendőrségre, hogy az autók az esti órákban a nagy reflektorokat meggyújtva száguldanak az utcákon. A rendőrség az őrszemek útján az ilyen autókát nyomban le fogja állítani és az illetők ellen megindítja a kihágási eljárást.

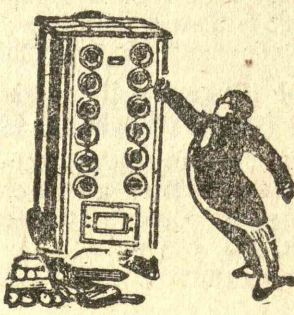
Skarlát betű

a filmek királynője

• **Szilveszter-est az Iparos körben.** A váradí műkedvelő előadások közt mindig az első helyet foglalják el azok, melyeknek lelkes művészi ambíciótól áthatott szereplői Haláti Böske, Anné Ödön, Szabó Dénes és Nosz Andor. Ezek az izig-veig színészi tehetséggel megáldott műkedvelők játszottak Szilveszter-estén az Iparos körben s előadásukkal valóban elérték azt, ami ennek a műsoros mulatságnak a célja volt: hogy mindenki vidám derült hangulatban lépjen át az új esztendőbe. Haláti Gizi és Haláti Böske énekszámakkal gyönyörködtek a közönséget. Hava Magda egy humoros monológot adott elő, élénk derűt keltett és elismerést kelte. Demkó Böske Ady-szavai komoly értéke volt a műsoros estnek. Smelczér Béla zenetanár hegedűszólója magas színvonalon áll. Ezután még több kisebb szindarab: Okos lepke, Forog, nem forog, Samuka a moziban és a Krakeler kerültek sorra, amelyekben Anné Ödön, Széles Gábor, Nosz Andor és Szabó Dénes nyújtottak szokott elsőrangú alakítást. Az ó-esztendő után a kis Bazsó Márton bucsuztatta a közönséget, kedves, meleg szavakkal. Előadás után tánc következett, amely csak a késő reggeli órákban ért véget.

• **Nagyon szép a Nő, aki nem tud nemet mondani!**

— Felhívás a bérlethez. Tekintettel arra, hogy a bérletek első hányada már lejárt, tisztelttel felkérjük a bérlethez, hogy az esedékes bérleti összegeket a zsinház titkári irodájában befizetni szíveskedjenek.

Olcsóbb lett a
világhírű Zephirkályha

a leggazdaságosabb fűtőtest

10 kg. fával fűt egy 80 m³ szobát 24 órán át

Kapható vaskereskedésekben.

Kérjen árajánlatot a gyárban

Szántó Dezső és fia

redőny és kályhagyára. Oradea, Str. Mărășești 8
Acéllemez redőnyök. Esslingeni faredőnyök
legjobb kivitelben.

Régi Szilveszter-él Váradon

*

... Milyen is volt régen? Milyen volt Szilveszter éjszakája, mikor azt se tudtuk, mi fán terem a gond és a farsangnak sehogyse szakadt vége, mintha a börtön kiszökött volna a kalendáriumból? ... Idézzük föl egyetlen ilyen gyönyörű éjszaka emlékét, regényes váradai időkből!

Schvarc ur, a kávé, nyolc óra körül reinhardi műgonddal és a szerzők premier lázával sürgött-forgott, izgett-mozgott, jött-ment, nyüzsgött a Royalban. Dívatos, hosszú, szárnyas szakettjében ide-oda libegett az asztalok körül, miközben a pincérek frakkos derék-hada a tündöklő kassza körül gyülekezett, ahonnan szegény kis Palotay kapitány ur, a pótkávé patogó kommandója hallatszott:

— Öcsémuram, az Aldás-utcai front négy emberrel... Ön Horvát a tiszt asztalnál... Asszonyka, hol az asszonyka, ragyogjon odakint a toaletti!...

A kapitány, isten nyugosztalja, kis szegfű csokrot helyezett az asztalokra és Schvarc utolsó hadiseleite beszélt meg Bura Karcsi-val:

— Éjfélutánig nem szabad asztalhoz muzsikálni, Baich főhadnagy a Faust keringőt, Fantáának, ha bejönnek, a Napkelet gyöngyét, Dési Géznak a Kek asszonyból a bordalt, az újságíróknak a Sarga zsinóros nadrágot, Szunyoghoknak a Vuncsi kuplét, Slávy Jósának az ormódi temetőt, a színésznőkre különvigyázni. Zsigmondy Annának Kék tő, tiszta tő... Ne legyen hibá Károly!...

Már kezdtek szállingózni a vendégek. Vermes ur, az Adriától, Halász szerkesztő ur, Farkas Izidor, Kepes Samu, Peicelék, aztán Rendes Vilmos, a Moskovitsok, Kabosék, a két Vaislovich: Gyula bátyám és Emil öcsém. Minden kinek meg volt a helye. Friedlaender Samu, Szöllősy doktor, Fényes Manó, Reisz Pista, a huszárok asztalánál a kis Ada hadnagy, a koránfekvő Schwaben-Durneisz, Örléy György, Wertheimstein Henrik, Gergely doktor... Aztán a Salvátor asztal: Szemere Miklós, Somogyi Ödön, Szász Gyula, Berkes doktor, Kovács Zsigmond, Kaufmann Gyula, Fleischer Béla...

Kilenc óra körül még számon lehetett így tartani az érkezőket. Burák a Csepürágók gyönyörű valcerét muzsikálták:

A mienk minden,

Minden, széles e világon...

A biliárd asztalokat kezdték nagy fehér abroszokkal leteríteni. Megjött már Korda ur is Nyárayval, az újságírók asztalához. A telefon folyton csörömpölt: asztalokat rezerváltak. Azaz csak rezerváltak volna, mert már minden le volt foglalva. Hatalmas buketákat tettek a hölgyek elé és a kávék szivarokkal kínáltak a stam-gasztokat, az első keményseprő is megjelent fekete tollazatjával:

— Jestvét kívánok, boldog és szerencsés újévet!...

Es hullt a kroncsi a markába, a cigány tuszt huzott. Az asztaloknál mindenütt pezsgő és pezsgő, ahol egy árva üveg bor vagy isten őrizze, sárga árpálé. Ki ivott sört abban az időben? A legki-

sebb praktikáns is arra spórolt, hogy legalább egy Törley fröccsöt ihasson szombat este. A nótá szólt, a a kávéházban már a pincérek se tudtak mozogni. Csak Schvarc ur tartott ki gyűrött gallérral, gyűrött zsakettben, csapzottan:

— Józsi, nézzenek elől Feri a tükörtörzshöz! Ablak három!

Es Marci, a nagyszerű Klein Marci mindenütt frissen és vidáman, a híres főpincér szinte lebegett az asztalok fölött és mindenki számára volt egy vice, egy Ramzesze, egy szál ibolyája, egy pohár saját Heidsükje. A nótá zengett, a cigány ragyogón húzta és minden asztalnál lelkesült szolidaritásban együtt dalolták:

Londonban van hej számos utca

Es minden utcán egy sarok...

Huszártisztek és főutcai kereskedők, vidéki szolgabírók és színeszek, ügyvédek és bakaokéntesek, együtt fújták. És egyik asztal a másikkal kocintott, igen ám, de csak, amíg össze nem melegedtek és egymáshoz nem tolták az asztalokat, előbb kettőt, aztán négyet, aztán tizennégyet egy sorba...

Es ütötte az éjjelt. A klarinét veszett floriturával a tákarodó egyik motívumát rivalta. Aztán eloltották a lámpákat. Egy boldog, nevető sikoly. Aztán a sötétben felállt Szunyogh Lóránd, a pezsgős pohárral:

— Urak, urak, éljen gróf Tisza István!...

A lámpák kiragyogtak, az urak

minden asztalnál piros arccal kiabálták:

— Éljen! éljen! éljen Tisza!

Egy akor egy pásztor. Ebben a percben nem volt pártkülönbség. A negyvennyolcas kuruc Döry doktor és Bakacs szolgabíró egy érzésben olvadt fel. Aztán az egész kávéház boldog testvéri barátkozásban rezgett, egymásnál vizitelték: ismeretlenek:

— Szervusz, kérlek alássan, Adj isten boldog új évet!...

Es másnap délelőtt a bandába beállította Karcsi a második garnitúrát, Svare ur harmadmagával adta össze a lözöngöt. A felfagyott terrasszon Hajnal hírlapíró ur a nehézsúlyú Szláv kapitány nyal édes andalodásban kékvókot táncolt.

Ényfűlőben a hideg

Bukarestbe késéssel érkeztek a vonatok

Nagyváradra szép, bár kissé hideg időt hozott az újév napja. Este felé tokozódott a fagy ereje, azonban a tiszta égből mellett is sokat engedett a zordságából a hideg.

Mint tudósítónk táviratozza, Bukarestben tegnap még mindig oly magasan állt a hó, hogy

számos külső városrész lakói képtelenek voltak be-menni a központba.

Valósággal kis hadseregek ala-

kultak polgárokból, lapátokkal és csákányokkal felszerelve, hogy az utcákat a hótól megtisztítsák.

A vonatok Bukarest fő pályaudvaráról a Gara de nord-ról pontosan indultak, ellenben az ország különböző részéből jelentékeny késéssel érkeztek. Így a konstancai gyors négy órát,

a nagyvárad expressz két órát,

a spimplon-expressz három

órát és a többi vonat is 20, 30, 40, 60 percet késelt.

A telefonösszeköttetés sok várossal megszakadt.

Igy el van zárva Bukaresttől: Kiseney, Calarasi, Fetesti, Nagyszében, Oltenita és Konstanca.

A belföldi táviróforgalomban semmi zavar sincs, viszont rossz a konstantinápolyi közvetlen vonal; a Törökországba szóló táviratokat Szófián keresztül küldik.

A győztesek igyekezzenek a legyőzöttekkel barátokul megnyerni!

Briand szenzációs újévi nyilatkozata

— Az Estilap eredeti távirata —
Párisból jelentik: Briand francia külügyminiszter következő szenzációs újévi nyilatkozatot adta a sajtónak:

— Leghőbb kívánságom az, hogy a béke világszerte erősödjék. A népeknek, főleg pedig a németek-

nek és a franciáknak közeledniök kell. Remélem, hogy Stresemann német külügyminiszterrel közösen erre irányuló kezdeményezésem ebben az évben továbbhalad. Politikámon kívül még csak egy lehetséges: fokozni a háborús készlődést, növelni a hadsereget,

elutasítani a tegnapi ellenségekkel való megértést, ez az, ami háborúra vezet. Németországot hatvanmillió lakosságával lehetetlen negligálni. A győztesek számára egyetlen reális politika: igyekezzenek a legyőzöttekkel barátokul megnyerni.

Zürichi nyitós

BUKARESI 310.50

BERLIN	—	—	123'60
NEW-YORK	—	—	517'75
BUDAPEST	—	—	9060'
PRÁGA	—	—	1534'50
BÉCS	—	—	7317'—
PARIS	—	—	2038'50
LONDON	—	—	2528'25
MILANÓ	—	—	2736'—

Ruhaosztás a Zsidó Leányegyletben

Évről-évre kitűnik emberbaráti tevékenységével a nagyvárad Zsidó Leányegylet, amely tegnap, új év napján, több száz gyermeket (tekintet nélkül felekezetre), ruházott fel kitűnő téli holmival és valamennyit meg is uzsonnéztatta. Deutsch Rózsikát, a Leányegylet elnöknőjét illeti elsősorban elismerés a páratlanul önzellen munkásságért, amit az évről-évre in-

tenzivebb akcióban kifejt. Hűség és buzgó segítőitársai meg: Strasser Marcsa, Rosinger Ica, Sonnenwirth Sári, Weiszberger Manyi, Spitzer Babi, Fuchs Gica, Stein Böske, Weisz Sári, Leikovic Elza és Silberstein Lili.

Zsolt Béla megnősült

Az újévi posta hozta a hírt, nyitott borítékban egy hivatalos komolyságu kemény kartonlapon:

Zsolt Béla és Hollósi Ilona házasságot kötöttek 1927 december 27. Budapesten.

Olyan tömör, olyan világos mondatok és még hozzá nyomtatva, — hogy nincs kétség, igaz, Zsolt Béla; akit mindnyájan ebben a városban testvérnél is jobban szeretünk, megnősült.

Mintha minden átmenet nélkül

a férfikorba lépett volna most ez a nagy gyermek. Nem kell ismételnünk, hogy ki ő a magyar zornalisztikában és az új magyar irodalomban. Ezt ma minden nőtelt magyar embernek tudni kell.

Viszont Hollósi Irma, ha nem is volna a magyar színpadnak egyik legragyogóbb igérete, művészi képességeitől eltekintve is, minden figyelmet megérdemelt, hiszen Zsolt Béla felesége. Gyönyörű, fiatal színésznő, az Andrássy-uti színházban aratja fényes talentumának bő esztendeit.

A házasságot közel egy évig tartó vőlegénység és menyasszonyság előzte meg. És most a házassághoz a nagy költő minden barátja igaz örömmel küldi szerencsekívánatait.

VALENCIA ?

May Murray

Egész Erdélyben

a hírek igazi heroldjai vagyunk. Szerencsés megjelenési ideje következtében a Nagyvárad Estilap az az újság, mely a világ minden részében történő események hírét leggyorsabban, legelsőnek, szinte azon forrón közvetíti olvasóinak. Hírszolgálatunkat napról-napra szélesítjük, s így ma már nemcsak Bukarest, Budapest és Bécs a tudósításaink központja, de külföldi nagy távirati irodák hírei is minden nap kora délelőtti rendelkezésünkre állnak. — Nagy áldozat nekünk, hogy a közönségnek szívének szerint eleven, friss, jó, megbízható, színes újságot adjunk. Viszont boldogan érezzük, hogy a közönség támogatása napról-napra intenzívebbé válik s ma már valóban elmondhatjuk a „Nagyvárad Estilap”, hogy Erdély minden részében mindennap olvassák.

Gramofon-lemezekben és gramofon gépekben

óriási áruszállítás

A legszebb és legolcsóbb meglepetés

Tekintse meg olcsó árainkat

Gramofon tánclemezek már 50 Leitől

The Ukulele lady
Fleurs d'Amour
Valentine

The certaine Party

Ich hab mein Herz in Heidelberg verloren
Von Heidelberg bis Barcelona

Gramofonlemez 140 Leierért

Katica bogár

Lesz maga juszit is az enyém

Szeret-e még? (Senorita)

Holnap

Disz tér száz

Velencei éj

Sweet Marie

Haleluja

Grozavescu, Titta Rufo, Chaliapine, Tauber, Battistini Selma Kurz, Galli-Curci lemezei á lei 320, 420.

A legjobb angol gramofongépek már 3000 Leitől

His Master Voice

Columbia

Grippe

Edison Bell stb. stb.

a Hegedüs Hirlapiroda
gramofon-osztályában
Oradea

Irodaszereket

olcsón csak

Sonnenfeldnél

vásárolhat

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

KÉPKERETEZÉST, nagy áru készlet redukálás miatt, gyári áron alul készíték. Banyik, Vlahuta (Szent János) utca 6.) nyílt üzlet. 3887

1000 ridikült selejteztünk ki, melyeket félárban adunk el. Bőráruipari Rt. Ierakata. Ferdinánd király (Rákóczi) ut 5. 742

Nem veszi el függőjét, ha biztosító-zárat szereltet fel reá

URÁN-nál 6-1
Nic. Iorga (Zöldfa)-utca 8. szám

GIZIKE! Apám levelét megkaptuk, ha lehet, küldök pénzt, várjon szerdáig. Csókol mindenkit V... a. 836

„JUVENTUS ventus” címet itt nem írhatok. Kérek délelőtti találkozást vagy címet. Választ várok. 837

LAKÁS

TÖBB csinos egy ágyas butorozott szoba, központban azonnalra, fűtés és világítással együtt, havi 1500 leiért kiadó. Bővebbet a „Metropol” szálloda portásánál. 3950

BUTOROZOTT szoba központban uriembernek, fürdőszoba használattal elsejre kiadó. Címet Hegedüs hirlapirodába kérek. 752

ELEGANSAN butorozott szoba fürdőszobával, házaspárnak is kiadó. Réti, Jorga Miklós (Zöldfa) utca 5. II. 1.

UTCAI szoba előszobával, fürdőszoba használattal azonnal kiadó. Cím Hegedüs hirlapirodában. 846

ALKALMAZÁS

VOLT rendőr keres bármilyen alkalmazást, igen szerény igényekkel. Cím: Goldsteiné, Avram Jancu (Kossuth) utca 8.

ÜGYNÖKÖK és ügynöknők magas provízió mellett felvételnek részletfizetésre való eladásra Rottenberg Márton cégnél, Jorga Miklós (Zöldfa) utca 15. 3793

IRODASZOLGÁNAK ajánkozik megbízható ember. Címet Hegedüs hirlapirodába kér. 820

EGY 15—16 éves leány mindenesnek felvétetik Starraknál, Delavrancea (Ritoók Zsigmond) utca 6. szám.

KISZOLGÁLÓLANYT, csinos, jómódut, román nyelvtudással és kávéslányt azonnal felvesz a Schwimmer cukrászda. 845

A Pátia vagongyár üzeme

Nagyváradon (Str. Aurel Vlaicu 6.)

olcsón eladó vagy bérbeadó

11000 m² terület, iparvágány, urilakás, nagy gyárépület, irodák, teljes gépfelszerelés, ugymint fa-, vasmegmunkáló gépek erőhajtásra, motorokkal, kovácsműhely, autogén-heggesztés, garage, raktárak, istálló stb. 155

Az üzem a város belterületén fekszik

TISZTESSÉGES urileány elmenne privát beteg mellé ápolónőnek vagy urinő mellé társalkodónőnek, vidékre is. Cím Hegedüs hirlapirodában. 823

SZOBALANYT föltétlen megbízható keresek azonnalra **BUKARESTBE**. Jelentkezni Ferdinánd király (Rákóczi) ut, Fiumei kávéház t. 839

INTELLIGENTES deutsches Fräulein sucht stelle zu Kindern per sofort. Adresse bittet in Hegedüs hirlapiroda. 840

DEUTSCHES Fräulein suche zu meinem 4 jährige Mädchen. Dr. Aczel, Piata Regina Maria (Bémer) tér 3. 844

FÖZNI tudó mindenek lány felvétetik Kolliner, I. C. Bratianu (Szaniszló) utca 13. 842

SZOBALANYT keresek Eminescu (Ezredévi) emléktér 18-a. 831

ADÁS-VÉTEL

REVAY Lexicon 10, 11, 12, 13, 14-es kötetét megvételre keresem. Cím Hegedüs hirlapirodában. 795

100 kötet komplett Jókai eladó. Cím Hegedüs hirlapirodában. 749

ELADÓ: vendéglői üzem céljaira alkalmas, nagy családi takaréktűzhely, továbbá egészen új redőnyös portálé. Cím a kiadóban. 825

ZONGORA bérbeadó. Értekezni Glückné, Belvárosi tőzsde. 821

Művészi perzsaszőnyegeket szövött gobelínek, valódi kültéri fonalak, minták, szövökkelések, szőnyegjavítás, tisztítás, állandó tanfolyamok

Schulhof Emilnénél

Orient szövőművészeti iskola

Ep. Ciorogariu (Uri)-utca 14.

Premontrei gimn. Telefon: 296.

ELSŐRENDÜ kocsibunda lábszákkal, olcsón eladó. Faragó, Millerand (Arany János) utca 3. 383

JÓKAI Mór: Névtelen vár, Szerelem bolondjai, Fekete gyémántok című könyveit megvételre keresem. Cím a Hegedüs hirlapirodában. 841

PÉNZKOLCSON

PÉNZKOLCSONT nyújt kézi tevezetre egyezer leitől kezdődőleg Háztulajdonosok Bankja, Delavrancea (Ritoók Zsigmond)-utca 2. 3709

KÜLÖNFÉLÉK

KITUNÓ orth. kóser házi koszt reggeli, ebéd és vacsora, havi ezeröttszáz leiért, lakással ezerkilencszáz. Alexandri (Teleki) utca 55. Berkovits. 816

A nők jegyezzék meg ezt a címet: Diósy Mihály, Pável-utca 20. Atalakit és nagyit filét-mintát. 843

Fest. **Tiszti**
2 nap alatt
Kalmovcsán
a Sas alatt
Mos. 3816 Vasal

Butorok

tulhalmozott raktár miatt

óriási áruszállítással 3479

Complett hálók 14.000, Telehálók 20.000 leitől a legjobb minőségben, vételkényszer nélkül megtekinthető

Steinernél

Avram Iancu (Kossuth)-utca Sas-palota pincéjében.

1928. évre

friss csokoládé desszert-bonbonok érkeztek

egy kilós, fél kilós, negyed kilós és nyolcad kilós díszdobozokban

olcsó gyári árban kapható

Aszódi Sas-palota

Eladó beköltözhető magánházak, jóvelmező bérházak, szőlők, házhe-lyek, öröklások.

Lakások, lakrészek közvetítése

„ARDEAL” iroda főpostája mellett 107-1

Olcsón, szépen, gyorsan fest, tisztít, mos, vasal 3462

Szabó László
keltmefestő

Take Ionescu (Körös)-utca 1.
Bazárépület Bul. Reg. Ferdinand 2.

Korunk monumentális regénye

Berend Miklósné

Lüktető talaj

Két kötet
füzve P. 14.—
kötve P. 18.—

Nagy irodalmi meglepetés

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.